

خودمتمایزگری و کیفیت روابط زناشویی:
مدل‌یابی واسطه‌گری دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی

**Differentiation of Self and Quality of Marital Relationships:
Modelling the Mediating Role of Emotion Regulation Difficulties**

Hannaneh Sadeghi
Candidate Phd Student in
Psychology, Islamic Azad
University, North Tehran Branch

Mehrangiz Shoa kazemi, Professor
Department of Womans and Family studies,
Faculty of Social Sciences and Economics,
Alzahra University, Tehran, Iran

مهرانگیز شعاع کاظمی*
استاد گروه آموزشی مطالعات زنان و
خانواده، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصاد،
دانشگاه الزهرا (س) تهران، ایران

حنانه صادقی
دانشجوی دکترای روان‌شناسی،
دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران
شمال

Jaafar Moharami, PhD
Islamic Azad University, North Tehran Brach

جعفر محرمی
استادیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال

چکیده

این پژوهش با هدف آزمون نقش واسطه‌گری دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی در رابطه بین خودمتمایزگری و کیفیت روابط زناشویی انجام شد. در این پژوهش همبستگی، ۳۲۹ زن و مرد متأهل که با استفاده از روش نمونه‌برداری دردسترس انتخاب شدند به مقیاس کیفیت رابطه (کانادی، گاب، کلیان و دانک - وست، ۲۰۱۸)، نسخه تجدیدنظرشده سیاهه خودمتمایزگری (اسکورن و اسمیت، ۲۰۰۳) و مقیاس دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی (گرانز و روئمر، ۲۰۰۴) پاسخ دادند. نتایج مدل‌یابی معادله ساختاری نشان داد مدل واسطه‌مندی نسبی دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی در رابطه بین خودمتمایزگری و کیفیت روابط زناشویی در مشارکت کنندگان با داده‌ها برازش مطلوبی داشت. در مجموع، نتایج این پژوهش ضمن دفاع از مواضع نظریه نظام‌های خانواده بوئن نشان داد که یکی از مسیرهای مفهومی مفروض برای فهم چرایی پیوند علی بین سازه خودمتمایزگری به مثابه مفهومی چندبعدی و توانشی درون‌روانی با کیفیت روابط در بافتار تعاملات زناشویی، از طریق تمایل افراد به راهبردهای نظم‌جویی هیجانی، توضیح داده می‌شود.

واژه‌های کلیدی: نظریه بوئن، خودمتمایزگری، دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی، کیفیت روابط زناشویی

Abstract

This research was conducted with the aim of testing the mediating role of difficulties in emotional regulation on the relationship between differentiation of self and quality of marital relationship. In this correlational study, 329 married men and women who were selected using the available sampling method responded to the Relationship Quality Scale, the Differentiation of Self Inventory-Revised, and the Difficulties in Emotion Regulation Scale. The results of the statistical method of structural equation modeling showed that the partially mediated model of emotion regulation difficulties on the relationship between differentiation of self and the quality of marital relationships in the participants had a good fit with the data. In sum, the results of this research, while defending the positions of Bowen's family systems theory, showed that one of the assumed conceptual paths for understanding why the causal link between the self-differentiation construct as a multidimensional concept and intrapsychic ability with the quality of relationships in the context of marital interactions is explained through people's willingness to emotional regulation strategies.

Keywords: Bowen Family Systems Theory, differentiation of self, emotion regulation difficulties, quality of marital relationships

received: 04 May 2024

accepted: 06 August 2024

دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۱۵

پذیرش: ۱۴۰۳/۰۵/۱۶

*Contact information: M.shkazami@alzahra.ac.ir

این مقاله برگرفته از رساله دکتری روان‌شناسی است.

مقدمه

نظریه نظام‌های خانواده بوئن (۱۹۷۸)^۱ و مفهوم کلیدی آن یعنی خودمتمایزگری^۲، با شمول مفروضه‌ها و مفاهیمی مربوط به یکدیگر مانند «فرایند انتقال چندنسلی»^۳ و «فرایند هیجانی خانواده هسته‌ای»^۴، بر دیدگاه محققان نسبت به آدمی و روابط او اثرگذار است (ژانگ، لویز و یان، ۲۰۲۴). خودمتمایزگری به مثابه مفهومی چندبُعدی، به توانایی درون‌روانی^۵ افراد برای تمیز فرایندهای هیجانی از شناختی و توانایی بین‌فردی آن‌ها برای برقراری روابط صمیمی با دیگران، در حالی که مستقلانه عمل می‌کنند، اشاره می‌کند (پیلیگ و بانیل - نیسیم، ۲۰۲۴). خودمتمایزگری به مثابه عاملی اثرگذار بر پویایی رابطه، از طریق شمول همزمان حفظ هویت فردی و تسهیل روابط پایدار، مشخص می‌شود (قوی‌بازور، عبداللهی و حسینیان، ۲۰۲۲). از منظر کلان، خودمتمایزگری بیانگر توانایی افراد برای تعریف هویت فردی بدون مستغرق شدن در هیجانات و معطوف بر انگیزاندن روابط مانا و عمیق است. این سازه نظری از چهار بُعد تشکیل شده است (کانادی و دیگران، ۲۰۱۸). اول، وضعیت من^۶؛ این وجه بیانگر توانایی ابرام افراد بر نیازمندی‌ها، تمایل‌مندی‌ها و افکار فردی خویش، حتی وقتی مواضع آن‌ها از موضع‌گیری‌های اطرافیان نزدیک‌شان نیز کاملاً متفاوت است. دوم، واکنش‌پذیری هیجانی^۷؛ این بُعد به تمایل‌مندی فرد برای پاسخ به انگیزاننده‌های تنیدگی‌زا، به صورت خودآیند و هیجانی، اشاره می‌کند. به بیان دیگر، واکنش‌پذیری هیجانی بر تمایل‌مندی به پاسخ دادن به محرک‌های محیطی به طریقی نامتعادل، ناپایدار و پاسخ‌های هیجانی مستقل، دلالت دارد. سوم، بریدگی (گسلش) هیجانی^۸؛ بیانگر تمایل‌مندی به انزواگری جسمانی، هیجانی و کلامی، دوری‌گزینی از به اشتراک‌گذاری هیجانات و همچنین، گرایش به فاصله‌گیری از عزیزان به مثابه یک

مکانیزم مقابله‌ای در بافتار روابط صمیمانه است. به بیان دیگر، گسلش هیجانی به فاصله‌گذاری هیجانی و جسمانی برای اجتناب از صمیمت، دلالت دارد. در نهایت، هم‌آمیزی با دیگران^۹ نیازمند شکل‌دهی به پیوندهایی همزی‌گرانه^{۱۰} و جست‌وجوی اعتبار از دیگران مهم است (کالاتراو و دیگران، ۲۰۲۲). از منظر بین‌فردی، خودمتمایزگری بیانگر مهارت فرد در ایجاد توازن بین صمیمت و استقلال و از منظر درون‌فردی به توانش فرد برای رویارویی با تنیدگی به طریقی آرام، اشاره می‌کند (لامپیز و دیگران، ۲۰۲۰). به طور کلی، افراد با سطوح بالای خودمتمایزگری از آنجا که قادرند انگیزختگی‌های هیجانی تجربه شده در موقعیت‌های چالش‌برانگیز بین‌فردی را به طریقی کارآمدتر مدیریت کنند، از بلوغ هیجانی و شایستگی بین‌فردی بیشتری نیز برخوردارند (نافیتا و دیگران، ۲۰۲۱). علاوه براین، نتایج مطالعات مختلف نشان داده است سطوح بالای خودمتمایزگری با سلامت جسمانی بالاتر، سلامت روان‌شناختی بالاتر (رودریگیز - گونزالز و دیگران، ۲۰۲۰) و کفایت‌مندی ارتباطی بیشتر رابطه دارد (ایزیک و دیگران، ۲۰۲۰).

موافق با شواهد موجود، در سطحی درون‌فردی، افراد با خودمتمایزگری بیشتر قادرند احساس روشن‌تری از خود نشان دهند و در مواجهه با مطالبه‌گری‌های موقعیت‌های تنیدگی‌زا نیز واقع‌گرانه‌تر می‌اندیشند و واکنش‌پذیری هیجانی کمتری نشان می‌دهند (سپاکینی، ۲۰۲۱). در مقابل، افرادی که از خودمتمایزگری کمتری برخوردارند تمایل دارند فرایندهای شناختی و هیجانی را با یکدیگر اشتباه بگیرند و البته، در کنش‌وری تأملی‌نگر^{۱۱} در موقعیت‌های تنیدگی‌زا، در برخورداری از حسی کاملاً مشخص از خویشتن و نظم‌جویی هیجانی نیز مشکلاتی را گزارش می‌کنند (موزاس - آلونسوز، الیور و بیراستیگای، ۲۰۲۲). در سطحی بین‌فردی، افراد متمایل به خودمتمایزگری قادرند روابط معناآفرینی را با

1 - Bowen Family Systems Theory

2 - differentiation of self

3 - multigenerational transmission process

4 - nuclear family emotional process

5 - intrapsychic

6 - I-position

7 - emotional reactivity

8 - emotional cutoff

9 - fusion with others

10 - symbiotic

11 - reflective functioning

پژوهشگران با هدف کمک به درک مکانیزم‌های توضیح‌دهندهٔ ویژگی‌های کارکردی خودمتمایزگری در بافتار مدل رابطهٔ افراد با دیگران مانند رضامندی از رابطه و ادراک از کیفیت رابطهٔ با دیگری، به ویژه شریک عاطفی، بر نقش واسطه‌ای سبک‌های حل تعارض، خودشفقت‌ورزی^۲، بخشایش‌گری^۳، تعارض زناشویی و وابستگی هیجانی، تأکید کرده‌اند (تیلی و گالر، ۲۰۲۳؛ حقیقی و دیگران، ۲۰۲۴؛ یوسفی، مرادی و اینی، ۲۰۲۳). در این بخش، موافق با آموزه‌های مستخرج از نظریهٔ بوئن، پیرامون انتقال بین‌نسلی شیوه‌های مدیریت مطالبه‌گری‌های هیجانی در بافتار رابطهٔ با دیگران، با هدف تبیین پیوند علی بین خودمتمایزگری و کیفیت روابط زناشویی، بر نقش تفسیری دشواری در نظم جویی هیجانی، تأکید می‌شود. توانش نظم جویی هیجانی با پویایی‌های درون‌فردی و روابط اجتماعی و در مقابل، دشواری‌ها در نظم جویی هیجانی با کشمکش‌های روان‌شناختی متفاوتی، رابطه نشان می‌دهد (سیبری، دروسینی و پراویتونی، ۲۰۲۴؛ کاین، چن و یوان، ۲۰۲۰). اخیراً محققان تأکید کردند که نظم‌جویی هیجانی به مثابهٔ عاملی فراتشخیصی^۵ با آسیب‌پذیری نسبت به طیف وسیعی از مشکلات روان‌شناختی رابطه دارد (گاکداگ، ۲۰۲۱). در این بخش، محققان تأکید می‌کنند افراد با دشواری در نظم‌جویی هیجانی در رویارویی با تجارب انگیزانندهٔ بین‌فردی، تمایل مضاعفی به استفاده از رویه‌های خصمانه یا منفعلانه و رفتارهای ضداجتماعی نشان می‌دهند (گالر و کاراکا، ۲۰۲۱). علاوه بر این، محققان موافق با آموزه‌های مستخرج از نظریهٔ سبک پاسخ^۶ (نالان - هاکسیما و دیگران، ۲۰۰۷) یادآوری می‌کنند افرادی که به دلیل نقصان در خزانهٔ مقابله‌ای در رویارویی با تجارب انگیزاننده در بافتار روابط بین‌فردی، رویه‌های سازش‌نا یافتهٔ مواجهه و نظم‌جویی هیجانی را بر شیوه‌های سازش‌یافته، ارجح می‌دانند، روابط اجتماعی مثبت کمی را تجربه می‌کنند،

دیگران برقرار کنند و می‌کوشند اولویت‌های دیگران را بفهمند و به آن‌ها احترام بگذارند. با این حال، افراد کمتر متمایل به خودمتمایزگری اغلب با دیگران می‌آمیزند، از نظر جسمانی و هیجانی از دیگران فاصله می‌گیرند و یا می‌کوشند بر آن‌ها مسلط شوند (لیو - آری، سالمون و هاریش، ۲۰۲۴).

هم‌چنین، پژوهشگران خاطرنشان می‌سازند افراد متمایل به خودمتمایزگری بیشتر، هیجانات‌شان را به طریقی کارآمدتر مدیریت می‌کنند، و با نشانه‌شناسی روان‌شناختی و جسمانی کمتر، روابط باکیفیت‌تری را تجربه می‌کنند (راموس - لانا و الیور، ۲۰۲۳). پژوهش‌ها نیز نشان داده است که خودمتمایزگری با هوش هیجانی و نظم‌جویی هیجانی، رابطه دارد. در این بافتار، به‌طور ویژه، خودمتمایزگری و بُعد وضعیت من با بازاریابی شناختی، رابطه مثبت و با سرکوب‌گری هیجانی، رابطه منفی دارد اما، سرکوب‌گری هیجانی به مثابهٔ یک شیوهٔ سازش‌نا یافتهٔ نظم‌جویی هیجانی با گسلس هیجانی و آمیختگی با دیگران، رابطه مثبت دارد (یائوز و کاراکا، ۲۰۲۰). علاوه بر این، نتایج پژوهش‌های مختلف نشان داده که افراد متمایل به خودمتمایزگری بیشتر، سطوح بالاتری از روابطی باکیفیت را با خانواده و زوجین گزارش می‌کنند (داچ - سیبالاس، الیور پیسی و اسکورن، ۲۰۲۰).

نتایج پژوهش‌های مختلف نشان داده است که خودمتمایزگری به طور منفی با متغیرهای درون / برون‌فردی بدکارکردی مانند اضطراب رگه / حالتی^۱ (نار - زیو، شامای - تسوری و لیوی - گیگی، ۲۰۲۳)، اضطراب اجتماعی و خلق افسرده (آلوارز - هیرا و آلیورا، ۲۰۲۴) و به‌طور مثبت با متغیرهای سلامت روانی مثبت شامل روابط اجتماعی مثبت (یائو و دیگران، ۲۰۲۰)، رضامندی از رابطه (نارهایاتی و دیگران، ۲۰۲۳)، رضامندی از زندگی (لیم، ۲۰۲۴)، نیک‌زیستی^۲، تاب‌آوری روان‌شناختی و امید رابطه نشان می‌دهد (کایالار و هیدارماز، ۲۰۲۴). بیشتر

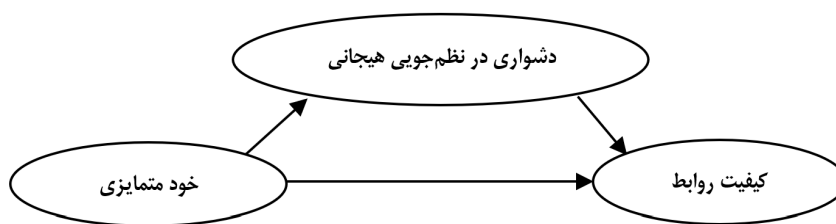
1 - trait/state anxiety
2 - well-being
3 - self-compassionate

4 - forgiveness
5 - transdiagnostic factor
6 - response style theory

بیشتر در معرض ناامنی روانی قرار دارند و اغلب میزان بیشتری از نشانه‌های اضطراب و افسردگی را گزارش می‌کنند (ایپ و دیگران، ۲۰۲۱؛ تاداروف، پارادیس و ها، ۲۰۲۳؛ ژانگ و دیگران، ۲۰۲۳).

موافق با آموزه‌های مستخرج از نظریه نظام‌های خانواده بوئن و همسو با شواهد تجربی موجود، جستجوی مشخصه‌های کنشی سازه نظری پروسعت خودمتمایزگری در بافتار فهم تمایز در کیفیت تجارب بین‌فردی در زوجین با

رجوع به متدولوژی علی واسطه‌گری، به منظور اطلاع از چرایی و چگونگی پیوندی علی بین دواير خودمتمایزگری و کیفیت رابطه زوجین، ضمن تأمین فرصتی مقتضی برای آزمودن تجربی نظریه بوئن، در پیشبرد مرزهای اطلاعاتی مدل مفهومی مزبور نیز، نقش می‌آفریند. بنابراین، این پژوهش با هدف آزمون نقش واسطه‌گر دشواری در نظم‌جویی هیجانی در رابطه خودمتمایزگری و کیفیت روابط زوجین انجام شد (شکل ۱).

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

روش

این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری زنان و مردان متأهل مناطق ۱، ۶ و ۱۷ شهر تهران و نمونه آماری ۳۹۲ مشارکت‌کننده [۲۰۵] زن با میانگین سنی ۳۷/۴۱ سال و انحراف استاندارد ۳/۶۷ (سال) و ۱۸۷ مرد با میانگین سنی ۳۸/۳۰ سال و انحراف استاندارد ۴/۲۰ (سال) بود که با استفاده از روش نمونه‌برداری دردسترس انتخاب شد. در این پژوهش، ملاک‌های ورود محدوده سنی ۲۰ تا ۴۵ سال، برخورداری از سواد خواندن و نوشتن (داشتن حداقل مدرک دیپلم)، عدم متارکه از همسر، عدم استفاده از داروهای تجویزی روان‌پزشکان، عدم دریافت خدمات روان‌شناختی ضمن مشارکت در پژوهش، و لزوم در قید حیات بودن شریک عاطفی و ملاک خروج از پژوهش نیز بی‌پاسخ گذاشتن پنج درصد کل سوالات بسته سنجش، تعیین شد. در این پژوهش، بر اساس دیدگاه کوهن (۱۹۸۸) درباره تحلیل توان، برای برآورد حجم نمونه، با فرض آن که آلفا برابر با ۰/۰۵ است و سه

متغیر پیش‌بینی در معادله وجود دارد، برای دستیابی به توان آزمون بیش از ۰/۹۰، در هر گروه جنسی تعداد ۲۰۰ مشارکت‌کننده انتخاب شدند. در این پژوهش، ۸ مشارکت‌کننده در مرحله غربالگری داده‌ها، حذف شدند. در این پژوهش، با هدف تأمین ملاحظات اخلاقی، کسب رضایت آگاهانه از مشارکت‌کنندگان، رازداری/محرمانگی و حفظ حریم شخصی آن‌ها در اولویت قرار گرفت. در این پژوهش از ابزارهای زیر بهره گرفته شد: **مقیاس کیفیت رابطه**^۱ (کانادی و دیگران، ۲۰۱۸). کانادی و دیگران (۲۰۱۸) این مقیاس را با هدف اندازه‌گیری ادراک افراد از کیفیت رابطه با همسرشان، توسعه دادند. این مقیاس شامل ۹ ماده است و مشارکت‌کنندگان به هر ماده بر روی طیفی پنج درجه‌ای از کاملاً مخالف (۱) تا کاملاً موافق (۵) پاسخ دادند. با افزایش نمره مشارکت‌کنندگان در این مقیاس، بر نمره آن‌ها در مقیاس کیفیت رابطه با شریک عاطفی‌شان، افزوده می‌شود. در پژوهش کانادی و دیگران (۲۰۱۸) نتایج تحلیل عاملی اکتشافی

کامل خودمتمايزگري و زیرمقیاس‌های واکنش‌پذیری هیجانی، وضعیت من، گسلش هیجانی و هم‌آمیزی با دیگران به ترتیب برابر با ۰/۹۲، ۰/۸۶، ۰/۸۹، ۰/۸۱ و ۰/۸۴ به دست آمد. در پژوهش ترکمان و لطفی کاشانی (۱۴۰۱) ضرایب همسانی درونی با استفاده از آلفای کرونباخ برای کل سیاهه و زیرمقیاس‌های موقعیت من، واکنش‌پذیری هیجانی، هم‌آمیزی با دیگران و گسلش هیجانی به ترتیب برابر با ۰/۷۸، ۰/۶۷، ۰/۵۵، ۰/۷۶ و ۰/۷۳ به دست آمد. در پژوهش حاضر، ضرایب همسانی درونی با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای زیرمقیاس‌های واکنش هیجانی، موقعیت من، گسلش هیجانی و آمیختگی با دیگران و عامل کلی سیاهه خودمتمايزگري به ترتیب برابر با ۰/۸۱، ۰/۶۸، ۰/۷۵، ۰/۸۱ و ۰/۷۶ به دست آمد.

مقیاس دشواری‌ها در نظم‌جویی

هیجانی^۲ (گراتز و روئمر، ۲۰۰۴). گراتز و روئمر (۲۰۰۴) با هدف گذار از محدودیت‌های ابزارهای سنجش دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی و دسترسی به ابزاری که به طریقی جامع، نارسا، نظم‌جویی هیجانی را بسنجد، مقیاس دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی را توسعه دادند. مشارکت‌کنندگان به ۳۶ ماده این مقیاس بر روی طیفی پنج درجه‌ای از ۱ (تقریباً هرگز) با ۵ (تقریباً همیشه) پاسخ می‌دهند. در این مقیاس، شش زیرمقیاس عدم پذیرش پاسخ‌های هیجانی^۳، فقدان آگاهی هیجانی^۴، دشواری در استفاده از رفتارهای هدفمند^۵، دشواری مهار برانگیختگی^۶، دستیابی محدود به راهبردهای نظم‌جویی هیجان^۷ و فقدان شفافیت هیجانی^۸، اندازه‌گیری می‌شود. در پژوهش گراتز و روئمر (۲۰۰۴) نتایج تحلیل عاملی مقیاس دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی با تکرار ساختار شش عاملی پاسخ‌های هیجانی، فقدان آگاهی هیجانی، دشواری در استفاده از رفتارهای هدفمند، دشواری مهار برانگیختگی، دستیابی محدود به راهبردهای نظم‌جویی هیجان و

و تأییدی از ساختار تک‌عاملی مقیاس کیفیت رابطه به طور تجربی حمایت کرد. در پژوهش کانادی و دیگران (۲۰۱۸) ضریب همسانی درونی مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ، ۰/۸۹ به دست آمد. در پژوهش تقی‌زاده فیروزجایی، سادات، تقدسی و ترکی حبیب‌آباد (۱۳۹۶) نتایج تحلیل تأییدی نسخه فارسی مقیاس کیفیت رابطه زوجین از ساختار تک‌عاملی مقیاس مزبور، به طور تجربی، حمایت کرد. در مطالعه تقی‌زاده و دیگران (۱۳۹۶) ضریب همسانی درونی مقیاس با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۹۰ به دست آمد. علاوه بر این، در مطالعه تقی‌زاده و دیگران (۱۳۹۶)، همبستگی مقیاس کیفیت رابطه با ابزارهای سنجش رضامندی زناشویی و ارزیابی از رابطه، شواهد مضاعفی را در دفاع از روایی همزمان مقیاس کیفیت رابطه زوجین فراهم آورد. در این پژوهش، ضریب همسانی درونی با استفاده از آلفای کرونباخ، ۰/۷۵ به دست آمد.

نسخه تجدیدنظرشده سیاهه

خودمتمايزگري^۱ (اسکورن و اسمیت، ۲۰۰۳). اسکورن و اسمیت (۲۰۰۳) بر اساس آموزه‌های مفهومی نظریه سیستم‌های خانواده، نسخه خودگزارش‌دهی سیاهه خودمتمايزگري را با هدف سنجش خودمتمايزگري بزرگسالان در روابط مهم زندگی و روابطشان با افراد خانواده، توسعه داد. این مقیاس ۴۶ ماده‌ای مشارکت‌کنندگان به هر ماده بر روی طیفی شش درجه‌ای از به هیچ وجه درباره من صدق نمی‌کند (۱) تا همیشه درباره من صدق می‌کند (۶) پاسخ می‌دهند. این مقیاس، موافق با نظریه نظام‌های خانواده بوئن، چهار بُعد وضعیت من، گسلش هیجانی، واکنش هیجانی و هم‌آمیزی با دیگران را می‌سنجد. در این سیاهه، با افزایش نمره مشارکت‌کنندگان، بر نمره آن‌ها در خصیصه خودمتمايزگري، افزوده می‌شود. در پژوهش اسکورن و اسمیت (۲۰۰۳) ضرایب همسانی درونی با محاسبه روش آلفای کرونباخ برای سیاهه

1 - Differentiation of Self Inventory-Revised
2 - Difficulties in Emotion Regulation Scale
3 - nonacceptance of emotional responses
4 - lack of emotional awareness

5 - difficulties engaging in goal-directed behavior
6 - impulse control difficulties
7 - limited access to emotion regulation strategies
8 - lack of emotional clarity

فقدان شفافیت هیجانی، شواهد متقنی را در دفاع از روایی عاملی مقیاس مزبور فراهم آورد. در پژوهش گرانز و روئمر (۲۰۰۴) ضریب همسانی درونی عامل کلی مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۳ و ضرایب همسانی درونی مقیاس‌های شش‌گانه مقیاس نیز بیشتر از ۰/۸۰ گزارش شد. در پژوهش کرمانی مامازندی و طالع‌پسند (۱۳۹۷) که با هدف تحلیل روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی انجام شد نتایج با تکرار ساختار شش‌عاملی این مقیاس، شواهد متقنی را در دفاع از روایی سازه مقیاس دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی فراهم آورد. در مطالعه کرمانی مامازندی و طالع‌پسند (۱۳۹۷) ضرایب همسانی درونی زیرمقیاس‌های چندگانه با استفاده از آلفای کرونباخ در بازه ۰/۶۳ تا ۰/۷۵ به دست آمد در پژوهش حاضر، برای زیرمقیاس‌های عدم پذیرش

هیجان‌های منفی، دشواری در انجام رفتارهای هدفمند در شرایط دشوار، دستیابی محدود به راهبردهای اثربخش نظم‌جویی هیجانی، فقدان آگاهی هیجانی، دشواری در مهار برانگیختگی، فقدان شفافیت هیجانی و در نهایت، نمره کلی سیاهه به ترتیب برابر با ۰/۸۳، ۰/۸۶، ۰/۷۸، ۰/۷۶، ۰/۷۷، ۰/۶۹ و ۰/۸۱ به دست آمد.

در این پژوهش، پس از گردآوری داده‌ها برای تحلیل از روش آماری مدل‌یابی معادله ساختاری استفاده شد.

یافته‌ها

جدول ۱ اندازه‌های توصیفی کمینه، بیشینه، میانگین و انحراف استاندارد و آماره‌های چولگی و کشیدگی و متغیرهای اصلی پژوهش شامل خودمتمایزگری، دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی و کیفیت روابط زناشویی را نشان می‌دهد.

جدول ۱

اندازه‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیرها	زیرمقیاس‌ها	کمینه	بیشینه	میانگین	انحراف استاندارد	کجی	کشیدگی
خودمتمایزگری	واکنش‌پذیری هیجانی	۱۱	۶۶	۳۵/۱۹	۱۱/۰۱	-۰/۰۷	-۰/۶۷
	جایگاه من	۲۵	۶۴	۴۴/۰۴	۷/۸۱	-۰/۰۷	-۰/۲۶
	گسلش عاطفی	۲۳	۶۷	۴۴/۶۳	۹/۰۸	-۰/۱۸	-۰/۲۹
	هم‌آمیزی با دیگران	۱۵	۶۱	۳۷/۰۵	۹/۷۹	-۰/۰۹	-۰/۵۱
	نمره کل	۹۰	۲۳۸	۱۶۰/۶۳	۲۶/۶۹	-۰/۰۵	-۰/۲۳
دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجان	عدم پذیرش پاسخ‌های هیجانی	۶	۲۷	۱۶/۸۸	۴/۳۷	-۰/۰۶	-۰/۶۱
	دشواری در انجام رفتار هدفمند	۵	۲۵	۱۴/۲۹	۴/۰۹	-۰/۳۰	-۰/۴۳
	دشواری در مهار برانگیختگی	۶	۳۰	۱۷/۴۷	۴/۵۷	-۰/۰۱	-۰/۱۳
	فقدان آگاهی هیجانی	۶	۲۷	۱۴/۹۹	۴/۴۴	-۰/۳۴	-۰/۴۵
	دسترسی محدود به راهبردها	۸	۳۵	۲۲/۰۸	۴/۹۲	-۰/۰۵	-۰/۳۳
	عدم وضوح هیجانی	۵	۲۲	۱۳/۶۱	۳/۴۵	-۰/۱۱	-۰/۳۳
	نمره کل	۶۱	۱۳۸	۹۹/۱۵	۱۴/۳۷	-۰/۰۸	-۰/۳۵
کیفیت روابط زناشویی		۱۱	۴۵	۳۱/۷۳	۷/۹۷	-۰/۵۴	-۰/۴۸

نتایج مندرج در جدول ۲ نشان می‌دهد همبستگی بین خودمتمایزگری با دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی، منفی معنادار و با کیفیت روابط زناشویی،

مثبت معنادار و همبستگی بین دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی با کیفیت روابط زناشویی، منفی معنادار بود (جدول ۲).

جدول ۲

ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

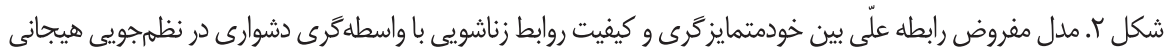
متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱. واکنش پذیری هیجانی	-											
۲. جایگاه من	۰/۴۲**	-										
۳. گسلش عاطفی	۰/۵۹**	۰/۴۶**	-									
۴. هم آمیختگی با دیگران	۰/۶۸**	۰/۴۳**	۰/۴۹**	-								
۵. تمایز یافتگی خود	۰/۸۶**	۰/۶۸**	۰/۶۹**	۰/۸۳**	-							
۶. عدم پذیرش پاسخ	-۰/۲۳**	-۰/۲۳**	-۰/۲۳**	-۰/۲۳**	-۰/۲۹**	-						
۷. دشواری در رفتار هدفمند	-۰/۲۶**	-۰/۱۵**	-۰/۱۳**	-۰/۲۳**	-۰/۲۳**	۰/۱۷**	-					
۸. دشواری در مهار	-۰/۲۸**	-۰/۲۰**	-۰/۱۵**	-۰/۲۳**	-۰/۲۸**	۰/۲۶**	۰/۲۳**	-				
۹. فقدان آگاهی هیجانی	-۰/۱۸**	-۰/۱۶**	-۰/۱۷**	-۰/۱۶**	-۰/۲۳**	۰/۲۶**	۰/۳۰**	۰/۲۸**	-			
۱۰. دسترسی محدود	-۰/۲۵**	-۰/۱۶**	-۰/۱۱*	-۰/۲۵**	-۰/۲۶**	۰/۲۸**	۰/۲۳**	۰/۲۹**	۰/۳۵**	-		
۱۱. عدم وضوح هیجانی	-۰/۲۳**	-۰/۱۹**	-۰/۱۸**	-۰/۲۱**	-۰/۲۷**	۰/۲۳**	۰/۲۸**	۰/۲۳**	۰/۲۳**	۰/۳۶**	-	
۱۲. دشواری تنظیم هیجان	-۰/۲۳**	-۰/۲۳**	-۰/۱۹**	-۰/۳۰**	-۰/۲۳**	۰/۶۰**	۰/۵۷**	۰/۵۶**	۰/۶۳**	۰/۶۵**	۰/۵۶**	-
۱۳. کیفیت روابط زناشویی	۰/۳۸**	۰/۲۸**	۰/۳۵**	۰/۳۳**	۰/۴۲**	-۰/۲۳**	-۰/۲۹**	-۰/۲۹**	-۰/۲۱**	-۰/۲۱**	-۰/۲۶**	-۰/۳۰**

* $P < 0.05$ ** $P < 0.01$

مساوی، ۰/۰۰۱ به دست نیامد. علاوه بر این، در این پژوهش، نتایج مربوط به پراکندگی مشترک بین متغیرهای مشاهده شده در جدول ۲، نشان می‌دهد که مفروضه‌های خطی بودن و هم خطی چندگانه رعایت شده است. همچنین، مفروضه بهنجاری باقیمانده‌ها، با استفاده از نمودار احتمالاتی نرمال برای باقیمانده‌های استاندارد شده متغیر کیفیت روابط زناشویی، هم خطی چندگانه با استفاده از آماره‌های تحمل و عامل تورم واریانس و در نهایت، مفروضه همگنی پراکنش، با استفاده از نمودار پراکندگی نقاط استاندارد شده پیش‌بینی و خطا برای متغیر کیفیت روابط زناشویی، آزمون و تایید شدند. در نهایت، در پژوهش حاضر، منظور مدیریت داده‌های گمشده از روش بیشینه انتظار استفاده شد. علاوه بر این، در این پژوهش، از آنجا که مفروضه بهنجاری برقرار بود، برای برآورد مدل از روش بیشینه درست‌نمایی نیز استفاده شد.

بر این اساس، در این بخش، مدل مفروض رابطه علی بین خودمتمایزگری با کیفیت روابط زناشویی از طریق دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی آزمون شد (شکل ۲).

در این پژوهش پیش از تحلیل داده‌ها به کمک روش مدل‌یابی معادلات ساختاری، همسو با پیشنهاد کلاین (۲۰۱۵) و میرز، گامست و گارینو (۲۰۱۶) فروضه‌های بهنجاری تک‌متغیری به کمک برآورد مقادیر چولگی و کشیدگی، بهنجاری چندمتغیری به کمک ضریب مردیا و مقادیر پرت از طریق روش فاصله ماها لانویس آزمون و تایید شدند. در این پژوهش، موافق با پیشنهاد بیرن (۲۰۱۰) از آنجا مقدار ضریب مردیا برابر با ۴/۰۵ و کمتر از عدد ۵ به دست آمد، بنابراین، مفروضه بهنجاری چندمتغیری برقرار بود. در این پژوهش، برای اطلاع از وجود داده‌های پرت چندمتغیری، برای هر یک از مشارکت کنندگان، فاصله ماها لانویس، محاسبه شد. آماره فاصله ماها لانویس، فاصله چندمتغیری بین هر مشارکت کننده و میانگین چندمتغیری گروهی را - که سترئوئید نامید می‌شود، مشخص می‌کند. هر مشارکت کننده با استفاده از توزیع خی دو و سطح آلفای دقیق ۰/۰۰۱، ارزیابی می‌شود. مشاهداتی که به این حد از معناداری می‌رسند، پرت چندمتغیری بوده و کاندید احتمالی حذف، قرار می‌گیرند. در این پژوهش، سطح معناداری آزمون آماری برای هیچ یک از مشارکت کنندگان، کوچکتر

در شکل ۲، در نمودار مسیر مدل پیشنهادی، ۲۸ درصد از پراکندگی نمرات متغیر مکنون دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی از طریق خودمتمایزگری و ۲۷ درصد از پراکندگی نمرات متغیر مشاهده شده کیفیت روابط زناشویی، از طریق خودمتمایزگری و دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی، تبیین شد. همچنین، نتایج نشان می‌دهد در این مدل، تمامی ضرایب مسیر بین متغیرها، در وجه مدل ساختاری، از لحاظ آماری معنادار بودند ($P < 0.05$).

علاوه بر این، نتایج مربوط به شاخص‌های برآزش مدل مفروض برای هر یک از شاخص‌های پیشنهادی میرز و دیگران (۲۰۱۶) شامل شاخص مجذور خی (۲X)، شاخص مجذور خی بر درجه آزادی (df۲X/)، شاخص

اثر غیر مستقیم خودمتمايز گری بر کیفیت روابط زناشویی با واسطه گری دشواری های نظم جویی هیجانی

1 - Comparative Fit Index
2 - Goodness of Fit Index

14

بحث

در این پژوهش، محققان با تاسی از آموزه‌های مفهومی منتج از نظریه سیستم‌های خانواده بوئن، در توضیح تمیز در کیفیت روابط زناشویی از طریق سازه بسیط خودتمایزگری بر نقش واسطه‌ای دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی تأکید کردند. نتایج با حمایت از مواضع نظریه بوئن، نشان داد که دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی، بخشی از چرایی پیوند علی بین دوایر مفهومی خودتمایزگری و کیفیت روابط زناشویی را توضیح می‌دهد. به دیگر سخن، نتایج نشان داد که مدل علی روابط مفروض بین خودتمایزگری، دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی و کیفیت روابط زناشویی، با داده‌های مشاهده شده، برازش مطلوبی داشت.

در این پژوهش موافق با پژوهش‌های ژانگ و دیگران (۲۰۲۴)، سپاکینی (۲۰۲۱) و موزاس - آلنزو و دیگران (۲۰۲۲)، واری مشخصه‌های کارکردی سازه خودتمایزگری با تأکید بر کنش‌وری آن در بافتار روابط بین‌فردی و به طور ویژه، در تبیین کیفیت روابط زناشویی در اولویت قرار گرفت. موافق با نظریه نظام‌های خانوادگی بوئن (۱۹۷۸)، افراد متمایل به خودتمایزگری، احساس خود قوی‌تری دارند و برای مراقبتی منطقی از باورهایشان، ورزیده‌ترند و در مواجهه با تجارب تنیدگی‌زا، واقع‌نگرانه‌تر می‌اندیشند (تیلی و گالر، ۲۰۲۳). این خصیصه سبب می‌شود که افراد نه فقط خود را از دیگران، که حتی خویشان را از فرایندهای ذهنی‌شان مانند هیجانات و شناختارهایشان نیز تمیز می‌دهند (پیلیگ و بانیل - نیسیم، ۲۰۲۴). آن‌ها همچنین، کمتر متمایلند به تهدیدهای ادراک شده مانند محرک‌های محیطی و محرک‌های ذهنی مانند هیجانات و شناختارها، با ناستواری هیجانی^۱ واکنش نشان دهند (کالاتراو و دیگران، ۲۰۲۲). در نهایت، افراد متمایل به خودتمایزگری به دلیل توانایی‌شان در نظم‌جویی هیجان‌ها و افکارشان و حفظ تعادل

بین صمیمت و استقلال در بافتار رابطه با دیگران، نشانه‌شناسی آسیب‌شناسانه^۲ کمتری نشان می‌دهند. در مقابل، در نظریه نظام‌های خانوادگی بوئن فرض می‌شود که افراد غیرمتمایل به خودتمایزگری به دلیل ناتوانی در نظم‌جویی هیجانی، احساس خود ضعیف‌تر و روابط غیرمتعادل، سطوح بالاتری از اضطراب را گزارش می‌کنند (کانادی و دیگران، ۲۰۱۸؛ نافیتا و دیگران، ۲۰۲۱).

بر اساس نتایج پژوهش آوارز - هیرا و الیور (۲۰۲۴) یکی از مکانیزم‌های توضیح‌دهنده پیوند علی بین خودتمایزگری و راهبردهای سازش یافته/سازش نایافته نظم‌جویی هیجانی، فراشناخت‌ها درباره نگرانی^۳ هستند. به طور کلی، فراشناخت به دانش یا باورهای پایدار درباره نظام شناختی فرد، دانش درباره عوامل موثر بر عملکرد نظام شناختی، نظم‌جویی و آگاهی از وضعیت فعلی شناخت و ارزیابی معنای فکر و خاطرات، اشاره می‌کند (لیو - آری و دیگران، ۲۰۲۴). بر اساس مدل فراشناختی تجارب فشارزا، احساس نگرانی مستمر و غیرقابل مهار با فراشناخت‌ها درباره نگرانی رابطه نشان می‌دهد. این فراشناخت‌ها سبب می‌شوند که نگرانی‌ها به عنوان یک راهبرد مقابله‌ای در اولویت انتخاب قرار گیرند و از طریق انگیزاندن ارزیابی‌های منفی درباره نگرانی، ضمن تسهیل افکار بازگشتی^۱، اضطراب افراد را افزایش می‌دهد (راموس - لانا و الیور، ۲۰۲۳). در این بافتار، فرض می‌شود که افراد متمایل به خودتمایزسازی، وقتی با رخدادهای فشارزا روبرو می‌شوند به دلیل برخورداری از باورهای مثبت نسبت به نگرانی^۲ (برای مثال، نگرانی سبب می‌شود که به طریقی کارآمدتر با موقعیت‌های مقابله کنم) از این راهبرد ارجح در رویارویی با تجارب انگیزاننده پیرامونی استفاده می‌کنند (راموس - لانا و الیور، ۲۰۲۳). در مقابل، افراد غیرمتمایل به خودتمایزگری، به دلیل برخورداری از باورهای منفی نسبت به نگرانی^۳، اضطراب‌شان تشدید می‌شود و افکار بازگشتی‌شان نیز

تداوم می‌یابد. بنابراین، موافق با نتایج مطالعات خوری و دیگران (۲۰۲۴) و کاین و دیگران (۲۰۲۰) فراشناخت‌ها درباره نگرانی با شمول باورهای مثبت درباره نگرانی، باورهای منفی درباره نگرانی، فقدان اطمینان شناختی^۴، احساس نیاز به کنترل افکار^۵ و خودآگاهی شناختی^۶، کنش‌وری افراد برخوردار و غیربرخوردار از خودمتمایزگری را در بافتار مواجهه با تجارب فشارزای بین‌فردی و کیفیت تعاملات فی‌مابین آنها، توضیح می‌دهند. محققان دیگر نیز با هدف توضیح تمیز در کنش‌وری افراد متمایل یا غیرمتمایل به خودمتمایزسازی در بافتار کیفیت روابط بین‌فردی با خانواده و زوجین، بر نقش راهبرد مقابله‌ای نشخوارگری^۷ تأکید کردند (یائوز و کاراکا، ۲۰۲۰). در این بخش، نتایج مطالعات نشان داده‌اند که نشخوارگری به مثابه یک مکانیزم مقابله‌ای بدکارکرد، از طریق مجاورت با باورهای فراشناختی سازش‌نیافته، ضمن فزونی اضطراب و دشواری‌ها در نظم‌جویی هیجانی در افراد، در کاستن از کیفیت روابط بین‌فردی آنها موثر واقع می‌شوند (تاداروف و دیگران، ۲۰۲۳). نتایج نشان داده‌اند که در افراد غیرمتمایل به خودمتمایزگری، نشخوارگری از طریق انگیزاندن سوگیری‌های منفی در توجه‌گزینی^۸ افراد سبب می‌شود که توجه آنها بر وجوه منفی خود، دیگری و جهان پیرامونی، معطوف گردد و متعاقب آن، فزونی در آشفتگی روان‌شناختی و نشانه‌شناسی آسیب‌شناسانه نیز در آنها گریزناپذیر می‌شود (داج - سیبالاس و دیگران، ۲۰۲۰).

بر اساس شواهد موجود، یکی از فرض‌های منتج از نظریه بوئن این است که افراد متمایل به خودمتمایزگری بیشتر به دلیل عدم تمایل‌مندی به نظم‌جویی هیجانات‌شان از طریق تعارضات با زوجین، اجتناب از فاصله‌گذاری از شریک عاطفی و کم‌یا پرکاری^۹، در بافتار رابطه والد - کودک و همچنین، در بافتار رابطه با شریک عاطفی، عملکرد

بهتری نشان می‌دهند (نارزویو و دیگران، ۲۰۲۳؛ وچر و دیگران، ۲۰۲۲). به بیان دیگر، در این نظریه فرض می‌شود که میزان خودمتمایزگری والد در مجاورت رضامندی زناشویی و شیوه‌های والدگری قرار می‌گیرد و بی‌شک، موافق با شواهد موجود، فزونی در رضامندی زناشویی، بهبود در شیوه‌های والدگری و همچنین، بهبود در نقش‌آفرینی والدینی نیز در فزایش رضامندی زناشویی، نقش می‌آفریند. موافق با نظریه بوئن، میزان خودمتمایزی افراد با کیفیت رابطه زناشویی و رضامندی زناشویی در آنها رابطه نشان می‌دهد (گالر و کاراکا، ۲۰۲۱). به طور ویژه، زوجین با میزان پایین‌تر خودمتمایزی از طریق سطوح پایین‌تر بلوغ هیجانی و توانش صمیمت و استقلال و در مقابل، زوجین با میزان بیشتر خودمتمایزگری با انعطاف‌پذیری بالاتر، تحمل بیشتر تفاوت‌ها و صمیمت بیشتر، مشخص می‌شوند (ایپ و دیگران، ۲۰۲۱). علاوه بر این، موافق با نظریه بوئن، اغلب افراد شریکی را برمی‌گزینند که از میزان مشابهی از خودمتمایزگری برخوردارند. شرکای عاطفی با خودمتمایزگری پایین از نظر هیجانی، واکنش‌پذیرند و در آگاهی و تأمل پیرامون نظم‌جویی هیجانات خود و همچنین، بازشناسی هیجانات شریک‌شان، مشکلاتی اساسی را گزارش می‌کنند (گاکداگ، ۲۰۲۱). مطالعات نشان می‌دهند چنین زوجینی استقلال شخصی کمی دارند، حمایت هیجانی را جستجو می‌کنند و تأمین نیازهاشان را نیز در اولویت قرار می‌دهند (آلوارز - هیرا و الیور، ۲۰۲۴). این زوجین، در شرایط فشارزاه نمی‌توانند روشن و مشخص بیندیشند و تصمیمات موثری بگیرند، واکنش‌هایی افراطی از خود نشان می‌دهند و در حالی که تسلیم هیجانات می‌شوند، روابط متعارضی را نیز تجربه می‌کنند (موزاس - آلنزو، ۲۰۲۲). این تعارض می‌تواند در طیف گسترده‌ای از الگوهای تعاملی، از نزاع‌های ساده تا اعمال خشونت‌آمیز آشکار و همچنین بیگانگی از یکدیگر آشکار شود و در نتیجه آن، کیفیت روابط و

1 - recursive thoughts

2 - positive beliefs about worry

3 - negative beliefs about worry

4 - cognitive lack of confidence

5 - need to control thoughts

6 - cognitive self-consciousness

7 - rumination

8 - negatively biases the attentional focus

9 - under or overfunctioning

منابع

- Alvarez-Hierro, S., & Oliver, J. (2024). Differentiation of self and its relationship with metacognitions about worry and anxiety. *Personality and Individual Differences*, 222, 112596.
- Bowen, Murray (1978). *Family Therapy in Clinical Practice*. New York: Jason Aronson, Inc.
- Byrne, B. M. (2010). *Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Calatrava, M., Martins, M. V., Schweer-Collins, M., Duch-Ceballos, C., & Rodríguez-González, M. (2022). Differentiation of self: A scoping review of Bowen Family Systems Theory's core construct. *Clinical Psychology Review*, 91, 102101.
- Cepukiene, V. (2021). Adults' psychosocial functioning through the lens of Bowen theory: The role of interparental relationship Quality, attachment to parents, differentiation of self, and satisfaction with couple relationship. *Journal of Adult Development*, 28, 50–63.
- Ghavibazou, E., Abdollahi, A., & Hosseinian, S. (2022). Validity of the Persian translation of the differentiation of Self inventory (DSI) among Iranian adults. *Heliyon*, 8, e09834.
- Chonody, J. M., Gabb, J., Killian, M., & Dunk-West, P. (2018). Measuring relationship quality in an international study: Exploratory and confirmatory factor validity. *Research on Social Work Practice*, 28(8) 920-930.
- Cohen, J. (1988). *Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences* (2nd ed.). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Duch-Ceballos, C., Oliver Pece, J., & Skowron, E. (2020). Differentiation of self and its relationship with emotional self-regulation and anxiety in a Spanish sample. *The American Journal of Family Therapy*, 49(5), 517–533.
- Gokdag, C. (2021). How does interpersonal emotion regulation explain psychological distress? The roles of attachment style and social support. *Personality and Individual Differences*, 176, 110763.
- رضامندی طرفین از رابطه، کاهش می‌یابد (سیپاکینی، ۲۰۲۱). غالب مطالعات، رابطه مثبت بین خودتمایزگری بالاتر و بهبود روابط زوجین با یکدیگر را تایید می‌کنند و نشان می‌دهند که میزان کمتری از واکنش‌پذیری هیجانی، آمیختگی با دیگران و گسلش هیجانی و میزان بیشتری از وجه وضعیت من، تعاملات زناشویی را در مسیری مثبت، راهبری می‌کند (ژانگ و دیگران، ۲۰۲۴). این پژوهش، اگر چه با تاسی از آموزه‌های نظریه بوئن، در فهم تمایز یافتگی در کفایت‌مندی‌های بین فردی بزرگسالان بر اساس سازه نظری خودتمایزگری و به کمک استفاده از متدولوژی علی واسطه‌گری، سهمی انکارناشدنی دارد، اما نباید محدودیت‌ها آن را نیز از نظر دور داشت. اول، اگر چه رجوع به آموزه‌های نظری منتج از مدل پیشنهادی بوئن، زیربنای نظری منطق اجتماع مفهومی گزاره این پژوهش را بنا نهاد، اما تلاش برای فزونی اطمینان به استنتاج‌های علی مستخرج از آن، از طریق توسعه طرحی طولی، به جای طرحی مقطعی، ممکن می‌شود. دوم، انتخاب غیراحتمالاتی مشارکت‌کنندگان از بین بزرگسالان زن و مرد در برخی مناطق شهر تهران سبب می‌شود که در تعمیم یافته‌ها، جانب احتیاط در اولویت قرار گیرد. سوم، در این پژوهش، تحلیل روابط مفروض در قالب مدلی پیشنهادی، به دلیل عدم شمول نقش تعدیل‌گر جنس، در حصر ظرفیت اطلاعاتی متدولوژی علی واسطه‌گری باقی ماند. بنابراین، تعاقب دغدغه فزونی توان اطلاعاتی مدل پیشنهادی، با استفاده از متدولوژی علی واسطه‌گری تعدیل شده، به جای تئوری علی واسطه‌گری صرف، اولویت می‌یابد.
- در مجموع، نتایج این پژوهش ضمن دفاع از مواضع نظریه نظام‌های خانواده بوئن نشان داد که یکی از مسیرهای مفهومی مفروض برای فهم چرایی پیوند علی بین سازه خودتمایزگری به مثابه مفهومی چندبعدی و توانشی درون‌روانی با کیفیت روابط در بافتار تعاملات زناشویی، از طریق تمایل‌مندی افراد به راهبردهای نظم‌جویی هیجانی، توضیح داده می‌شود.

- Lev-Ari, R. K., Solomon, Z., & Horesh, D. (2024). Finding the precise distance: Self-differentiation, marital relationship and trauma among ex-combatants' spouses. *European Journal of Trauma & Dissociation*, 8, 100439.
- Lim, A. Y. (2024). Narcissism and couple relationship satisfaction: The mediating roles of accepting differences and conflict resolution strategies. *Personality and Individual Differences*, 225, 112656.
- Meyers, L. S., Gamest, G., & Goarin, A. J. (2016). *Applied multivariate research, design and interpretation*. Thousand oaks. London. New Deihi, Sage publication.
- Mozas-Alonso, M., Oliver, J., & Berastegui, A. (2022). Differentiation of self and its relationship with marital satisfaction and parenting styles in a Spanish sample of adolescents' parents. *PLoS ONE*, 17(3), e0265436.
- Naor-Ziv, R., Shamay-Tsoory, S., & Levy-Gigi, E. (2023). The effectiveness of interpersonal emotion regulation and the role of anxiety in parent-adolescent relationships. *Cognitive Therapy and Research*, 47, 648–654.
- Neophytou, K., Schweer-Collins, M. L., Rodríguez-Gonzalez, M., Jodar, R., & Skowron, E. A. (2021). The differentiation of Self inventory – revised: A validation study in the Greek cultural context. *American Journal of Family Therapy*, 49, 185–203.
- Nolen-Hoeksema, S., Stice, E., Wade, E., & Bohon, C. (2007). Reciprocal relations between rumination and bulimic, substance abuse, and depressive symptoms in female adolescents. *Journal of Abnormal Psychology*, 116(1), 198–207.
- Nurhayati, S. R., Setiawati, F. A., Amelia, R. N., & Fridani, L. (2023). Psychometric properties of dyadic data from the Marital Quality Scale of Indonesian Javanese couples. *Psicologia: Reflexão e Crítica*, 36, 36–49.
- Peleg, O., & Boniel-Nissim, M. (2024). Exploring the personality and relationship factors that mediate the connection between differentiation of self and phubbing. *Scientific Reports*, 14, 6572–6585.
- Qian, Y., Chen, F., & Yuan, C. (2020). The effect of co-parenting on children's emotion regulation under fathers' perception: A moderated mediation model of family functioning and marital satisfaction. *Children and Youth Services Review*, 119, 105501.
- Gratz, K. L., & Roemer, L. (2004). Multidimensional assessment of emotion regulation and dysregulation: development, factor structure, and initial validation of the difficulties in emotion regulation scale. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 26, 41–54.
- Guler, C. Y., & Karaca, T. (2021). The role of differentiation of self in predicting rumination and emotion regulation difficulties. *Contemporary Family Therapy*, 43, 113–123.
- Haghighi, P., Littler, E. A. L., Mauer-Vakil, D., Miller, M., & Oremus, M. (2024). Exploring the relationship between marital quality and cognitive function: A systematic review. *Social Science & Medicine*, 355, 117120.
- Ip, K. I., McCrohan, M., Morelen, D., Fitzgerald, K., Muzik, M., & Rosenblum, K. (2021). Maternal emotion regulation difficulties and the intergenerational transmission of risk. *Journal of Child and Family Studies*, 30, 2367–2378.
- Isik, E., Ozbiler, S., Schweer-Collins, M. L., & Rodríguez-Gonzalez, M. (2020). Differentiation of self predicts life satisfaction through marital adjustment. *American Journal of Family Therapy*, 48(3), 235–249.
- Kayalar, A. & Hiçdurmaz, D. (2024). Effects of metacognitions, self-compassion, and difficulties in emotion regulation on psychological resilience in oncology nurses. *European Journal of Oncology Nursing*, 70, 102568.
- Kermani Mamazandi, Z., Talaapasand, S. (2017). Psychometric properties of emotion regulation difficulty scale in Semnan University students. *Journal of Education and Evaluation*, 11 (42), 117-142. [In Persian].
- Khoori, E., Torklalebaq, F., Reyhani, M., & Tarkesh Esfahani, N. (2024). Investigating the relationship between psychological adjustment and the quality of marital relationship dimensions of women with breast cancer in Golestan Province in 2022. *Clinical Epidemiology and Global Health*, 25, 101495.
- Kline, R. B. (2005). *Principles and practices of Structural Equation Modeling* (2nd Eds.). New York: Guilford.
- Lampis, J., Cataudella, S., Speziale, R., & Elat, S. (2020). The role of differentiation of Self dimensions in the anxiety problems. *Family Journal*, 28(1), 90–97.

- ship between self-differentiation and communication beliefs in couples' stress perception and the mediating role of cognitive-emotional order-seeking. *New Ideas of Psychology Quarterly*, 12 (16), 1-14. [In Persian].
- Vacher, C., Romo, L., Dereure, M., Soler, M., Picot, M. C., & Purper-Ouakil, D. (2022). Efficacy of cognitive behavioral therapy on aggressive behavior in children with attention deficit hyperactivity disorder and emotion dysregulation: study protocol of a randomized controlled trial. *Trials*, 23, 124-137.
- Yavuz, Ç., & Karaca, T. (2020). The role of differentiation of self in predicting rumination and emotion regulation difficulties. *Contemporary Family Therapy*, 43(2), 113-123.
- Yousefi, N., Moradi-Joz, R., & Eyni, S. (2023). Developing causal model of occupational stress for English language teachers based on ambiguity tolerance and difficulty in emotion regulation: The mediating role of marital conflict. *Current Psychology*, 42, 29189-29197.
- Yue, Y., Di, W., Jiang-Meng, W., & Yu-Chen, W. (2020). Dark personality, marital quality, and marital instability of Chinese couples: An actor-partner interdependence mediation model. *Personality and Individual Differences*, 154, 109689.
- Zhang, X., Beatty, A., Abela, K., Melo, M. F., Kenny, M., Atkinson, L., & Gonzalez, A. (2023). Assessing parental emotion regulation in the context of parenting: A systematic review. *Developmental Review*, 69, 101092.
- Zhang, Q., Lopez, E. R., & Yan, Y. (2024). A study on the relationship between self-differentiation and communication patterns and marital relationship quality among Chinese couples. *Journal of Sociology and Ethnology*, 6 (2), 105-111.
- Ramos-Luna, M. E., & Oliver, J. (2023). Relationship between differentiation of self, emotional intelligence and self-esteem in a Spanish sample. *Current Psychology*. <https://doi.org/10.1007/s12144-023-04822-8>
- Rodríguez-Gonzalez, M., Lampis, J., Murdock, N. L., Schweer-Collins, M. L., & Lyons, E. R. (2020). Couple adjustment and differentiation of self in the United States, Italy, and Spain: A cross-cultural study. *Family Process*, 59(4), 1552-1568.
- Sebri, V., Durosini, I., & Pravettoni, G. (2024). An integrated intervention on well-being: A qualitative study on relationships and emotions Valeria. *Acta Psychologica*, 246, 104276.
- Skowron, E. A., & Schmitt, T. A. (2003). Assessing interpersonal fusion: Reliability and validity of a new DSI fusion with others subscale. *Journal of Marital and Family Therapy*, 29, 209-222.
- Taghizadeh Firouzjaei, A., Sadat, Z., Taghaddosi, M., & Turki Habibabad (2016). Psychometric characteristics of the quality questionnaire of relationships between couples. *Monitoring*, 17(1), 94-85. [In Persian].
- Telli, A., & Güler, C. Y. (2023). Differentiation of self, forgiveness, jealousy, and conflict resolution responses among married individuals: The mediating role of relationship satisfaction, relationship adjustment, and emotional dependency. *Contemporary Family Therapy*, 45, 157-171.
- Todorov, E. H., Paradis, A., & Ha, T. (2023). Emotion regulation difficulties and relationship satisfaction in adolescent couples: The role of conflict resolution strategies. *Journal of Youth and Adolescence*, 52, 1753-1767.
- Turkman, S., & Lotfi Kashani, F. (2022). The relation-

